

PROTOKOLL

Kommunala rådet för sociala funktionshinderfrågor,
tisdagen den 18 februari 2025, kl. 16.00 – 17.20

Närvarande:

Ylva Samuelsson, ordförande

Mikael Kindbladh, 1:a vice ordförande

Lise-Lotte Jonasson, 2:a vice ordförande

Susanna Olsen, socialchef

Sara Karlsson, nämndsekreterare

Mattias Björk, kundtjänstchef AB Gislavedshus

Mimmi Hast, utvecklingsledare

Ann Lindqvist, enhetschef enheten för myndighet, vuxen och funktionsstöd

Dennis Ernst, SRF – synskadades riksförbund

1. Information om resultatet av Gislavedshus enkätundersökning gällande boendeformer för äldre

Mattias Björk, kundtjänstchef på AB Gislavedshus, presenterar resultaten från en enkätundersökning som genomfördes under oktober och november förra året om boendeformer för äldre. Den 28 september 2024 beslutade kommunfullmäktige att sälja boendefastigheter till AB Gislavedshus, vilket innebär att bolagets uppdrag har utökats med att även ta ansvar för de bostäder som kommunen är skyldig att tillhandahålla. Tillsammans med Gislaveds kommun har fyra olika boendeformer identifierats: boenden med gemensamma utrymmen, ordinärt boende med biståndsbedömning, lägenheter som hyrs av kommunen samt boenden som hyrs av kommunen.

Det finns olika typer av boenden för äldre som möter olika behov. Idag är 93 % av 75-åringarna i Skandinavien friska, vilket leder till ett behov av att tänka nytt när det gäller boendeformer för äldre. Den tredje åldern innebär att man är aktiv och bor i sitt eget boende, medan den fjärde åldern innebär en högre grad av sjuklighet, såsom demens, somatiska sjukdomar och skörhet, vilket gör att man behöver mer vård och omsorg. För personer mellan den tredje och fjärde åldern undersöks nu möjligheten att skapa ett alternativt boende för dem som inte är sjuka men kanske har funktionsnedsättningar, balansproblem eller muskelsvaghet och behöver assistans i vardagen. Ett sådant alternativ kan vara ett trygghetsboende, som ännu inte finns i kommunen idag.

I Gislaveds kommun finns det idag seniorboenden för personer som är över 70 år. Dessa finns i Burseryd, Hestra, Anderstorp, Gislaved, Smålandsstenar och Reftele. Dessa seniorbostäder är inte biståndsbedömda och fördelas efter kösystem. Samtliga seniorboenden ligger centralt och har närhet till olika aktiviteter och träffpunkter. År 2022 fick AB Gislavedshus i uppdrag av Gislaveds Kommunhus AB att utreda möjligheten att bygga ett trygghetsboende. Ett helhetsförslag om kostnader och konsekvenser för bolagets verksamhet ska ingå i utredningen. Ett trygghetsboende innebär en boendeform för äldre med hög tillgänglighet, trygghet och stöd i vardagen. Det ska finnas tillgång till gemensamhetslokal, en trygghetsvård/värdinna på plats delar av tiden, och för att bo där måste en i hushållet vara 65 år eller fylla 65 år under året. Utredningen om trygghetsboende består av tre delar: marknadsundersökning, kalkyl och konsekvenser för bolagets verksamhet.

Enkätundersökningen som genomfördes bland personer över 55 år under oktober och november 2024 hade som syfte att kartlägga dagens bostadssituation i kommunen, hur framtidens behov kan mötas samt undersöka intresset för trygghetsboenden. Totalt svarade 215 personer på enkäten, där majoriteten var bosatta i Gislaved eller Anderstorp och i åldern 75-84 år. De vanligaste orsakerna till att överväga att flytta var hälsa, ålder, boendets skötsel, trygghet, bekvämlighet, läge och ekonomi. 46 % av de svarande angav att de skulle kunna tänka sig att bo i ett trygghetsboende i framtiden. Enligt enkätsvaren är de viktigaste faktorerna för framtidens boende för seniorer tillgänglighet, bekvämlighet, trygghet, social samvaro samt närhet till service. Sammanfattningsvis efterfrågas boenden som är lättskötta, trygghetsinriktade och socialt stimulerande, med fokus på att stödja ett självständigt och aktivt liv så länge som möjligt.

Under våren 2025 kommer resultaten från enkäten att analyseras och kalkyler för nybyggnation eller ombyggnation tas fram. Mattias Björk rekommenderar alla att tidigt ställa sig i bostadskö för att kunna bli erbjuden en bostad i framtiden. Det kostar inget att stå i bostadskö hos AB Gislavedshus, och man kan antingen registrera sig på deras hemsida eller kontakta dem direkt.

En synpunkt som lyfts är behovet av boendeformer som främjar social samvaro, särskilt eftersom ensamhet är en oro som allt fler äldre känner. Det inte bara viktigt med tillgänglighet och närhet till service, utan också att kunna vara en del av ett socialt sammanhang. Ensamhet kan påverka både den fysiska och psykiska hälsan, och det är därför viktigt att boendeformer utformas på ett sätt som möjliggör gemenskap.

2. Information om upplevelseverkstaden 2025

Mimmi Hast, utvecklingsledare, informerar om upplevelseverkstaden vilket är en upplevelsebaserad aktivitet för elever i årskurs 8 där de får möjlighet att testa på olika delar inom vård- och omsorgsyirken. Detta genomförs i samarbete med GGVV-kommunerna, Värnamo sjukhus samt vård- och omsorgscollege.

I år var andra gången som upplevelseverkstaden anordnades och hölls mellan 21 och 30 januari 2025 på Värnamo sjukhus där cirka 120 elever deltog per dag. I 20 olika rum genomfördes aktiviteter där kommunen ansvarade för att visa upp sina

verksamheter inom äldreomsorg, funktionsstöd och hemsjukvård. Värnamo sjukhus presenterade en rad olika verksamheter, bland annat förlossning och BB, kvinnohälsovård, hjärt- och lungräddning, akutverksamhet, psykiatri, ortopedi och röntgen.

Syftet med upplevelseverkstaden är att attrahera framtida medarbetare till vård- och omsorgsyrken genom att ge eleverna möjlighet att själva testa på arbetsmoment, istället för att bara lyssna på information. Upplevelseverkstaden är ett sätt att ge ungdomarna praktisk erfarenhet och hjälpa dem att förstå vilka olika yrken som finns inom vård och omsorg. Kommunen står inför stora kompetensutmaningar framöver, bland annat på grund av demografiska förändringar, pensionsavgångar i verksamheterna och den ökande komplexiteten i ärenden. Därför är det viktigt att inspirera och ge ungdomar en inblick i yrkenas bredd redan innan de gör sitt gymnasieval. Eleverna fick prova på arbetsmoment som att genomföra motiverande samtal, förflytta en person i en lift, vända någon i sängen och arbeta med aktiveringshjälpmedel. Eleverna gav positiv återkoppling efter upplevelseverkstaden, och flera uttryckte sin förvåning över hur många olika yrkesmöjligheter som finns inom vård och omsorg.

En fråga ställs gällande hur killarna upplevde upplevelseverkstaden då det behövs fler killar som väljer att utbilda sig inom vård och omsorg. Mimmi Hast svarar att de uttryckte att de tyckte att det var roligt att få möjlighet att prova på olika arbetsmoment. De uppskattade särskilt den tekniska aspekten av aktiviteterna, såsom att arbeta med hjälpmedel och välfärdsteknik, och många av dem kände att det var mer intressant än de förväntat sig. För att få fler killar att välja vård- och omsorgsyrken är det också viktigt att visa upp representationen av män i yrket.

3. Diskussion kring förebyggande insatser utifrån den nya socialtjänstlagen

Ann Lindqvist, enhetschef enheten för myndighet, vuxen och funktionsstöd informerar om den nya socialtjänstlagen som träder i kraft den 1 juli 2025 samt håller i en efterföljande diskussion kring hur kommunen kan arbeta mer förebyggande. Syftet med den nya socialtjänstlagen är att skapa en hållbar socialtjänst som kan möta nutida och framtida behov. Socialtjänsten ska få bättre möjligheter att nå människor tidigt innan problem har uppstått eller vuxit sig stora, att sänka trösklarna för att erbjuda snabbare insatser på enklare sätt än idag och att verksamheten ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Huvudförslagen i lagrådsremissen är att socialtjänsten ska arbeta mer förebyggande, att det ska vara lätt att få kontakt med socialtjänsten, att kommunerna ska få besluta att vissa insatser kan ges utan behovsprövning, att socialtjänstens planering ska omfatta alla insatser till enskilda, att all verksamhet ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet, att ett större fokus läggs på barnrättsperspektivet, att socialtjänsten inte bara främjar jämlika utan även jämställda levnadsvillkor och att socialtjänsten ska inriktas på att enskilda ska leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Ett antal synpunkter lyfts kring vad som är viktigt i kommunens förebyggande arbete, bland annat att socialtjänstens arbete bör fokusera på att stärka individers och gruppers egna resurser, samtidigt som det beaktas att varje individ har ett

ansvar för sin situation. Det är även viktigt med lättillgängliga kontaktvägar och ett gott bemötande. Möjligheten till aktivering och sociala insatser bör vara tillgänglig i hela Gislaveds kommun, inte enbart i centralorten, för att säkerställa att alla invånare, oavsett var de bor, har samma möjlighet att delta eller att få stöd.

Det lyfts även synpunkter kring det förebyggande arbetet utifrån samhällsbyggnadsperspektivet, till exempel att miljön behöver anpassas för att underlätta för personer med olika behov. För personer med synskador är det särskilt viktigt att miljön utformas på ett sätt som gör det möjligt för dem att orientera sig och känna sig trygga i sin omgivning.

Ytterligare en synpunkt som lyfts är vikten av att stöd finns tillgängligt för barn och unga via exempelvis skolsociala team, och att hjälpen inte behöver begäras utan erbjudas.

Sara Karlsson, sekreterare

Ylva Samuelsson, ordförande